

SZARVAS és VIDEKE

TÁRSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az előfizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDÍJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJČAR.

A hitel.

Két emberöltő múlt el azóta, hogy megjelent Széchenyi István grófnak, a legnagyobb magyarunk korszakot teremtő könyve, a „Hitel” Látnoki hatalmával a lángelme meg mutatta nekünk világosan a befutandó utat, melyre lépniünk kell, ha azt akarjuk, hogy kereskedelmünk, iparunk és közgazdaságunk általános fejlődésnek induljon s a kereskedelem és ipar tényezői hitelképesekké legyenek.

Abban az időben minden pangott. A levegőben volt valami, érezte minden ember a közeledő változást; a forradalom kitörésében megélték azután magyarzatát. A béke idején könnyebb a munka, biztosabb a pénz, olcsóbb a megélhetés, nagyobb az általános biztonság, mint akkor, mikor a látóhatáron fellegek tornyosulnak, fellegek melyek a fegyverek füstjéből gomolyogtak össze.

Mikor Széchenyi gróf kiadta feltűnést keltő, nagy munkáját a levegő már forrott, érezhető volt az elkerülhetetlen; és annál csodálatosabb hogy tulajdonképpen mégis a „Hitel” volt az, a mi megteremtette a hitelt.

A könyv megjelenése óta nem hiába telt el, két emberöltő, mert a hitel általánosodott és csak ma, elért ahhoz a fokhoz, amelyet Széchenyi elérni óhajtott. S két emberöltő, a mint nem halványította el Széchenyi örökkön élő emlékezetét, sőt kiélesítette körvonalait: úgy az ő munkájának, a „Hitel”-nek is minden betűjét beara-nyozta, s ez a merész könyv a maga nagy gondolataival még jobban világít, mint valaha.

Emlékezzünk csak vissza a multra. Ha már már panaszkodnak az óriás hitel ellen, melyet a külföldi gyárosok posztóikban, diszkrétúrukban kiváló találmányaikban milliókra menő összegig

akarnak reánk ruházni. Kapunkon, nyitott sorompóinkon ezrével és ezrével hozzák be a különféle tárgyakat, melyeket itt a legbiztosabban vélnék elhelyezni. S mi a nagybizalom, a nagy hitel alatt sokszor feljajdulunk: „Hála neked Uram Isten! de talán egy kicsit sok is a jóból!”

És hogyan volt azelőtt, a negyvennyolcas évek előtt, és mindjárt utánuk? A hitelt akkor Magyarországon, úgy szólván csak hírből ismerték.

Mily kereskedőnek kellett lennie annak, a ki külföldről néhány láda importált árut kaphatott! Milyen szenzációt keltett, ha például egy magyar cégnek párisból érkezett küldemény!

És ma, az általános hitel folytán, oda jutottunk, hogy a hazai ipar nem bírja ki a versenyt a külföldi államokéval; félnek, hogy a külföldről importált árut óriási halmazuknál fogva nem tudjuk elhelyezni a saját ipari cikkeinket és éppen most vitatkozunk tanakodunk azon, hogy nem volna-e jó a külföldi áruk beözönlése ellen becsukni az örökké nyitva álló vám-sorompót.

De jobb, hogy így van. Jobb, ha a külföldi gyáros szívesen tukmálja reánk legtöbbszőr nem értéktelen és kiválóan versenyképes árut, mintsem veszedelmesebb mértékben pangana a hitel és szükségét szenvednénk oly tárgyakban, melyekkel most bizony tulságig el vagyunk látva, elhalmozva.

De nem csak ez a körülmény jellemzi hitelképességünk magaságát. Talán még fényesebben jelzi az a körülmény, hogy a külföld nem csak áruival, nem csak gyártmányaiával gravitál ide, hanem tőkéjével, pénzével is.

Ugyanis mit látunk! Mit tapasztalhatunk egy-két évtized óta? A magyar pénzügyi viszonyok

örvendetes javulását, a magyar pénzügyi helyzetének folytonos növekedésének, melynek következtében a közgazdasági viszonyokban is egészséges állapot uralkodik, s ez csödtől ide a külföldiek fölösleges tőkéjét. Hány a magyar közgazdaság szempontjából megbecsülhetetlen értékű hazai új iparvállalat, részvénytársaság köszönheti létrejöttét a külföldi tőkének, annak hogy idegenek a milliókat magyar részvénytársaságok bevásárlására és új magyar vállalatok pártfogására fordítják. Nem a legfényesebben jellemzi-e ez a hitelképességünket és a külföldnek, belénk helyezett birodalmát?

Igyekezünk tehát úgy, hogy ezzel vissza ne éljünk. Az ország kereskedőjéhez és iparosaihoz intézzük-e megdöntött szavakat. Vigyázniuk kell kereskedőinknek és iparosainknak arra, hogy az önként kínákozó hitelt ne tulságos mértékben vegyék igénybe, bár erre a hiteladó hajlandó volna is; hanem csak addig bocsátkozzék a hitel igénybevételébe, míg az neki kamatokat hoz. Felesleges áru, melyen egyhamar túl nem adhatni s csak helyet foglal el az üzletekben, holt tőkét képezve, a mely nem kamatoz: megölné a kereskedők biztos alapjának és jó létének, bármily hosszú is az a terminus a mikorra az áru pénzügyi értékének kifizetését kitűzték. Az üzlet áruinak folyton változniuk kell; ne legyen kereskedő ebben az országban a ki divatját multa árut gyűjt az ószeresek számára. A hitel igénybe vétele történjék mértékkel és okosan. Gondoljanak arra, a kik igénybe veszik, hogy ez a hitel nem egyéb, mint a bizalom folytán kezelésül reájuk bízott tüke, melylyel visszaélniük nem szabad, és kiki csak annyi tőkét vállaljon el, a mekkorát gyümölcsözőleg bír kezelni.

Mert valjuk be azt is, hogy a kereskedőknek bizony nagy százaléka mond csödtől évente vagy

SZARVAS és VIDEKE TÁRCSÁJA.

Te is . . .

Trombita harsog, dob pereg. Harexba indul Franciaország ifja, venci, hogy Elzász-Lotharingiát megvédjek a „prussien”-ek ellen. Hany bus leányarczsal találkoznak, ha úgy utcahosszat végig menve egy kis szemletra indulunk. Minden kihalt, élettelen Odafönn a várkastélyban halomszámra sirja tele batiszkendőt az a szép leány, a ki még most is mélyen elmélázva ott támasztja az ablakfélfát. Nagyon sóhajt majd ismét sirva fakad; sir oly keservesen, hogy szinte megindul az ember rajta. „Ó” is ott van, Ki tudja mikor látja avagy egyáltalán . . . ujru. Az a sok ádáz golyó nem ügyel arra, hová megyen.

Repül a végtelenbe egyszerre pusztulás a nyomán — Tied vagyok A. frédóna . . . tied! csak most . . . csak most ne hagyj el — fuldokolt a leány a bucsúnál. Hiába volt minden . . . minden. Alfréd dzsidás főhadnagy volt, s ezredet az első vonalba küldték, mit tett? Neki mennie kellett. És ment is. A harc dult javában majd az egyik, majd a másik félnek kedvezett a szerencse. Mindkét fél részéről, oly ékeseredettséggel folyt a létért való küzdelem, mintha csak kiakarták volna irtani egymást a föld színéről.

A várkastélyban minden csöndes. A vén szolgáló csoszogva halad udvarhosszat, hogy előhozza az ebédhez szükséges hozzávalókat. A hűséges házi szomoruan huzza még magát oduszerü házikójában — rozszat sejt.

Egyszerre lármá hallatszik, mely mindegyre erősödik, míg végre egészen a kastély elé ér. Egy német kúrassier tisztet hoztak; megsebesült a szegény.

Érdekes orozáján hárvendő mosollyal már ott állt a halál, mélyen beesett szemei, sárgás arca és az a végtelen gyöngeség, mely még a felülést sem engedte meg, oly szánalmassá tették a szegényt, hogy a derék francziák megfedkezve arról, hogy ellenség, ápolásra fogták és hordágyon a közeleső kastélyba vitték.

A végtelen corridor bejáratánál, ott várta az érkezőket a sápadt várkisasszony, s a ki e pillanatban ráért őt megfigyelni, észrevette szemében azt a nagy könnygyöngyöt, mely e pillanatban ott csillogott.

Az ebédlőn keresztül egy kényelmesen bebutorított tágas szobába vitték a sebesültet, s miután kisérte lesegítette róla elrongyolt egyenruháját, nagy vigyázva a gyorsan megvetett ágyba fektették.

Eleinte nem érzett nagy fájdalmakat, hiszen ott volt a szép várkisasszony, ki megfedkezve mindenről, testvérként ápolta a sebesült „Prussziánt.” De sebe mind jobban lobosodott, a járás orvosa pedig aggodalmas arccal suttagott valamit a leány fölébe, kit a hírláthatólag meghatott — borzasztót mondhatot neki

Aesculap papja. Ő azonban nem csüggedt el, ápolta a sebesültet önfeláldozón.

Egy napon igen rosszul érezte magát a beteg hosszan izgett-mozgott nyugágyán, kezeit kéréleg emelte jóltevéje felé és suttagva szölt hozzá; erősebben már nem bírt oly gyenge volt.

— Megmentő angyalom! most, hogy érzem szenvedéseim nemsokára véget fognak érni, egy kérésse, volnék még hozzá halgasson meg.

A leány némán bölintott egyet fejével és figyelt. Dult a harc — kezdte a tiszt akadozó hangon — keményen. A mieinknek is kedvezett a szerencse, de kemény legények voltak azok is — oda át. Jól folyt minden; hisz megszoktuk azt már, hogy legjobb barátunkat söpri el az az ólom darab, melyet szíves jóindulattal röpitenek felénk ellenünk, a mi annyit jelent: A vizontlátásra odafönn, s tovább harcrolunk a létért, a győzelemért, a hazáért.

Amott tulról egy maroknyi csapat akar bennünket feltartani, most a mikor már sikerült az ellenség előőrseit visszavernünk, s zavartalanul üthettünk volna a főtestre. Egy maroknyi csapat egy dzsidás tiszttel az élén.

Ejnye adta, gondolom magamban vaddühömben, reá rontok!

Ügyes vivó lehetett, nagy ügyesen parrizotta fejének mért vágásomat. A következő pillanatban már mel-len szurt.

legalább is fizetésképtelenné lesz. S mi ennek oka leginkább? Nyugodt lélekkel állíthatjuk, hogy legtöbbször az ésszerűtlen oktalán gazdálkodás az a mely leginkább a hitel igénybevételeiben nyilvánul.

Pedig a hitel veszedelmes fegyver is egyáltalán, melyel nem szabad játszani. A hitelképesség gazdaggá teheti számtalan derék iparosainkat, kereskedőinket viszont a hitel tönkre és koldusokká tehet csinos tőkével bíró czéceket. Attól függ, miként és meddig vesszük igénybe azt.

Épp azért még egyrészt örülünk, hogy a nagy Széchenyi álma ily szép valóra vált, legyünk óvatosak, nehogy elveszítsük lábaink alól a talajt. Mert ha azt elveszítjük, akkor kész a veszedelem: a pangás megszünteti évtizedek üdvös munkáját és alkotását, hatalmasan megrendíti azt a mire nemzetünknek feltétlenül szüksége van, az általánossá vált hitelképességet.

Ha pedig ez bekövetkeznék, az ország el volna zárva a közgazdasági előrehaladástól és a jóléttől.

Miért nincs gyümölcsstermelésünk?

Nálunk a gyümölcsstermelés iránt még mindig kevés figyelmet tanúsítanak és a gazdák még mindig idegenkednek a gyümölcsfa ültetéstől.

Majd a talajt, majd az éghajlatot és egyéb körülményt hoznak fel melegségül, csak hogy kikerüljék a saját kárukra a faültetést.

Pedig nálunk Magyarországon mindenütt megterem a gyümölcsfa, a legzordonabb hegyes vidék éppen olyan alkalmas a fatenyésztésre, mint az alföldi homokpuszta, csak a gyümölcsnemeket kell jól megválasztani és a talajt hozzá kissé előkészíteni. Egyébb akadályok a gyümölcsstermelésnél nálunk nem fordulhatnak elő.

Természetesen a legnagyobb baj az, hogy gazdáink nem ismerik a gyümölcsfajokat, nem járatosak a fatenyésztésben, mert nincs alkalmuk ilyen tapasztalatokat szerezni.

A faiskolák ügye, mely legfontosabb eszköze volna a fatenyésztés előmozdításának és alkalmat nyújtana a gyümölcsstenyésztés elsajátítására a legnagyobb elhanyagoltságban tengődik. Nem törődik azzal senki, hogy van-e minden községben faiskola vagy nincs, ha pedig van, ki törődik azzal, hogy mit természetnek benne?

Az állam hiába oszt ki évenként ezer meg ezer vadonczót, ezek ott száradnak el a községházak udvarain, azokból vajmi keveset ültetnek el és oltanak be. Szóval a fatenyésztés hazánkban még nagyon is mostoha gyermek.

Pedig milyen kellemes képet nyújt egy-egy udvar ha az gyümölcsfákkal van beültetve, milyen szép egy-egy kert, ha fái gyümölcsérés alkalmával csakugy meghajlanak a bő termés alatt, ilyenkor aztán akadna sok barátja a gyümölcsstermelésnek, illetve gyümölcsnek.

Hát még milyen nagy áldás az az utasra nézve,

ha utközben fáradaimait egy terebélyes gyümölcsfa árnyában pihenheti ki, vagy a gazda s munkásai kinn a mezőn ebéd idő alatt kellemes árnyékban hajthatja le fejét egy kis pihenőre. Nem volna oly sok határ vita, ha a földiek fákkal volnának szegélyezve.

De főleg azt vegyük figyelembe, hogy milyen szép összegecskét hoz néhány gyümölcsfa termése a konyhára, hány ember fizeti ki abból egész adóját és ruházódik a gyümölcsből árult pénzen.

Nézzük csak a kecskemétiakat, ezek waggon számra küldik ki a gyümölcsöt külföldre, a miért nagy összegeket fizetnek nekik. Van is látszata ott a nép vagyosodásának.

Az okszerű gazdálkodásnál nincs jövedelmezőbb. Rá is férne az a gazdára, mert a viszonyok mostohák ezért minden kis helyet és időt a gazdálkodásra kelene fordítani, hogy minél több jövedelmet teremtsen magának. Nincs ház, mely előtt el ne férne néhány gyümölcsfa, az udvar és szérűskert egyes helyein szintén nincs utban egy-egy gyümölcsfa és mind-annak daczára, hogy ápolásuk valóban kevés fáradságba kerül, a gazda nagyon könnyen kiáruhat a nyert gyümölcsből néhány forintot; azonkívül készíthet a gyümölcsből bort vagy pálinkát, a mit szintén jól megfizetnek.

Egyáltalán a gyümölcsfatenyésztés nagyon megfizetői azt a kis fáradságot, a mit a gazdának okoz, koránnyártól kezdve késő télég mindig jövedelmez.

Ezért a saját érdekünkben ne idegenkedjünk a gyümölcsfatermeléstől, karoljuk fel szívvel-lélekkel s akkor a haszon sem fog elmaradni

HIREK.

— **Békésmegye főispánja.** Békésmegye főispánjává, hir szerint Novák Kamil gyulai törvényszéki elnökött fogják kinevezni.

— **A Casinó táncszétye** e hó 16-án tartott meg. A mulatság igen fényesen sikerült. Azzal is be kellene számolnunk hogy kik voltak ott? azonban e czélből kiküldött tudósítónk elég gondatlan volt s a jelenvolt hölgyek névsorát nem jegyezte fel. Midőn kérdőre vontuk ezért, azt felelte, hogy eléggé bánja ő ezt, de 2 szép szem tüze annyira elbűvölte, hogy nem jutott ideje szemeket másokat is meglátni. Épen azért, kedves hölgyeim, ne haragudjanak ránk ezért, majd máskor helyre pótoljuk azt, a mit most elmulasztottunk. — Milyen volt az a mulatság? Arra nekünk bajos felelni. Jó is, rossz is. A ki azt szereti, hogy repüljön végig a termen, s nem nézi azt, kit szoríthat dobogó szívéhez, az jól mulathatott, mert a tánc hajnali 3 óráig tartott. — De a kinek szívében oktalán vágyak élnek, a ki nem a tánczért tánczol, s csak a tánczos, vagy tánczosné társaságát keresi: az — talán akadt olyan is — rosszul mulathatott. — Kedve volt mindenkinek legalább mutatta, s mi kell egyébb az élethez: Táncz mulatság, dal, zeneszó, a többi mind semmi. A jó kedv forrása az élet boldogságának.

— **A rendőrök fizetése.** A törvényhatóság legutóbb hozott határozata alkalmával a rendőrök fizetét 180 frtról 240 frtra emelte fel

— **A szarvasi szabadelvű polgári kör.** f. évi január 31-én — vasárnap — délután 2 órakor a „Polgári-kör“ helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok ezuton is meghívotnak. A közgyűlés után ifj. Dérczy Péter ur fog felolvasást tartani.

— **Dohány gyár.** A f. évi január 7-én tartott rendkívüli képviselő testületi közgyűlésben elhatározott, hogy Szarvas a felállítandó dohánygyár ide helyezésére áldozatokat kész hozni s ezen áldozatok minéműsége iránt a község orsz. képviselője kéretett fel, a ki elküldött iratában nem helyezi kilátásba, hogy ezen dohány-gyár a pénzügyministerium által Szarvason álltassék fel.

— **Táncmulatság.** A szarvasi izr. ifjuság e hó 30 án, az Árpád szálloda dísztermében az izr. négyzet javára jótékonyczélú zátkörü táncmulatságot rendez. Belépti-díj: személyjegy 1 frt, Családjegy 3 frt. Felülzítések a jótékony czél iránti tekintetből közönnel fogadtatnak s hirilapilag nyungtáztatnak.

— **Iktatói állás.** Szentandrás községben az üresedésben levő iktatói állás jövő hó 20-án fog betöltetni

— **Esti foglalkozást** keres egy szép irással bíró fiatal ember. Másolást is elfogad. Czime megtudható a kiadóhivatalban.

— **Eljegyzés.** Guttmann Jakab helybeli terménykereskedő a napokban jegyet váltott Schlesinger Sámuel nagykereskedő leányával Neti kisasszonnyal Turkevén.

— **Kinevezés.** Nagy Ödön okleveles j-gyző Öcsöd község ideiglenek III-ad jegyzőjévé neveztetett ki

— **A katonai lóvásár és a gazdák.** Békésmegyében mozgalom van keletkezében, melynek czélja hogy a katonai lóvásárok a mai formájában ne tartassanak meg. A gazdáknak ugyanis régi, állandó panaszuk, hogy a katonai hatóságok szivesebben vásárolnak a közvetítő kereskedőktől, mint magától a tenyésztő gazdától s így aztán a gazdák, ha felhajtják is az előre hirdettet vásárra lovaikat, a katonai bizottságok nem vesznek tőlük ugyszólván semmit. A gazdák végre is megunták ezt az állapotot s most több békésmegyei gazda mozgalmat akar indítani, hogy az esetre, ha a katonai lóvásárok a mostani formában megmaradnak s a gazdák ezentul is hiába vezetnek fel a lovakat, akkor kartellbe lépnek s többé semmi-féle katonai lóvásárra nem vezetnek föl lovakat.

— **Piaczi mizériák.** Több oldalról történtek panaszok, hogy a kofák hetipiacz alkalmával már a kora reggeli órákban annyira összeszedik a piacra hozott szárnyasokat, vaját, tojást és más e féle élelmi szereket, hogy a helybeliek már 8 óra tájban nem képesek bevásárolni. Elannyira hogy szinte általános bajnak kell e dolgot jelezni, ugy, hogy a törvényhatóságnak kellene szigorú szabályrendeletet alkotni, mely a kofák kartelljét szemben vedelmezze a piaczról élő embert, akinek így kétszeresen megdrágítják az életet.

— **Népfelkelők figyelmébe.** Azon népfelkelők kik 1854-ben születtek, vagy előbb önként állottak be s folyó évben népfelkelő kötelezettségeik vannak, hogy bárczáikat az itteni katona ügyosztálynál bemutassák bármily parancsnokságtól is lett az kiállítva.

— **Sorhuzás.** Az első korosztály sorhuzása február hó 1-én lesz a községházán megtartva.

Erősebb vagy

*Erősebb vagy nálam, kicsiny vagyok hozzád,
Hisz' te vagy a megnyílt ragyogó menyország!
Nincs is ellenedben csupán egy fegyverem:
Ez a gyötrő, kínos, tengernyi szerelem.
A tied: szemednek bücsös ragyogása,
Lelkednek tulontul magas szárnyalása.
Mégis ohajtásom, nőltön nővő vágyam:
Csak te légy, nem is más, az én boldogságom!
Ha engem szeretnél, nem menne az kárba:
Egy kalódó lelket vinnél menyországba.
Keblem friss tavaszra, öröme virulma,
Meglátnád: szivemből szép virág fakadna:
Illatos szép virág, költészet virága,
Te lennél eltűnt, illető világa.
Lelkemből nyilván ki a kedvednek országa,
Te lennél irigylett, boldog királynéja!*

X.

— Iszonyat . . . sziszegte a leány.

Nem tartoztam életemben senkinek így hát ezzel sem maradhattam adósa.

Egy pillanat, és támadóm átdöfött szívvel bukott le lováról. Leszáltam hozzá keblemből pataként ömlött bár a vér s kendőmmel fogtam fel a bugyborékozó pirosságot. — Egy végső kérésem van hozzád 'amerád mondta ő, s kezét mintegy a kibékülés jelképekül felém nyújtá. Amott . . ott, van egy kastély látod ott, vidé-vidé e medaillont — s kebléből kivette ezt az amulettet — add át Evelinnek — Evelinnek — mond hogy őt szeretve halok meg — Evelin . . hátra dőlt és meghalt.

— Költögettem . . de pardon mi baja, az Istenért kisasszony — kisasszony; a sebesült vad fájdalomában felegyenesedett ágyában, s az ágya előtti karosszékbe rogyott elalélt várkisasszony halotthalványságán ütődve meg, ijedenen kapott fejéhez, majd pedig örült égési fájdalmakat okozó sebére. A képet — hörgé a leány fuldokló hangon, aminthogy kissé magához tért — a képet!

A tiszt átnyújtotta neki a kis ékszer, a leány mohón tépte fel, s felsikoltott, hogy meglátta a saját arczképét. Hát meghalt, meghalt, megölték, s én, ápolgatom még ily önfeláldozón, ennyi önzetlenséggel gyilkosát . . én . . én . . zokogva vánszorgott az ablakhoz, hogy annak félfáját támassza kétségbeesésében.

Édes angyal! szölt a sebesült, egy borogatást, mert meggyulladok, nem bírom — nem bírom s visszaesett ágyán. A leányban küzdött a jó szív és a bosszu. Menj szölt az egyik — azért se az erősebb, a vadabb a — bosszu.

Kiment, nem tudta ugyan még mit tesz . . . agyában az örült gondolatok egymást kergették. Ócsalennről mind halkabban hallatszottak, a rimánkódó hangon folytatott könyörgések:

„Jeged, jeged az Istenért!“ Dacozan felelt vissza a leány, arca lángvörös volt az öklén dőlőtől, mintegy önmagából látszott kikelve lenni. — Megölted őt, halj meg hát te is.

A síró fájdalomában fel fel jajduló beteg, odabenn mindegyre csendesebb lett, majd egészen elcsendesült a zaj. Talán jobban van.

A síri esendbe, egy tompa esés okozta zaj vegyült a következő pillanatban. A lány megsajnálta a szegényt; hiába, még is csak a szív győzött, szépen belemártatta egy-kétszer a száraz rongyot, az előtte fekvő jeges lavorbá, kifacsarta a borogatást és bement a beteghez. De már akkor késő volt . . .

Egy „jaj“ bangzott el a szobában; egy „jaj“ egy halottért.

— **Esküvő.** Adler Ármín vasúti mérnök e hó végén vezet oltárhoz F u k s z Ede városi főorvos kedves és szép leányát Gizellát.

— **A főrendiház tagjai.** A főrendiháznak az 1885. év VII. törvénycikk alapján az 1890—1901-iki országgyűlésen a legújabb összeállított listárium szerint összesen 388 tagja van. Ezek között van: 18 teljes koru főherceg, 31 katolikus egyházmegye, a protestáns lelkészeti körök összesen 6 méltóságuk, 13 országzászlós, köztük a pozsonyi gróf és a korona örök, a kuriának és a ítélőtáblának 3 elnöke, Horváth-Szlavonországnak 3 képviselője, 7 herceg, 225 gróf és báró és 81 élethossziglan kinevezett és választott. Ezek közül 10 képviselői mandátummal bírván, főrendiházi tagjogaikat nem gyakorolhatják, a miért is a tényleges tanácskozási és szavazási joggal bíró főrendek száma ez idő szerint 378.

— **Német gazdák Mezőhegyesen.** Németország legtekintélyesebb gazdái a „Deutsche Landwirtschaftliche Verein“ tagjai, május havában tömeges kirándulásra jönnek Magyarországra. A kirándulók száma odig száz. A kirándulás hazánknak gazdaságilag nevezetesen minden pontját fel fogják ölelni s azt előékenyen az országos magyar gazdasági egyesület rendezti. A programba fel van véve a mezőhegyesi állami méntelep és mintagazdaság megtekintése is. A német gazdák május második felében jönnek vidékünkre.

— **Figyelmeztetés.** A lőtulajdonosok figyelmeztetnek, hogy lovaikat f. hó 30-ig a rendőrségnél okvetlenül bejelentésnek, mert azok kik ezt elhanyagolják 2 ról 5 forint terjedő pénzbírsággal sújtatnak.

— **Bortermelők,** kik saját termésüket eladni akarják figyelmeztetnek hogy 50 litteren alól, ne adjanak el, mert az ebből kiloyó következtetéseket és büntetést mindenki magának tulajdonítsa.

— **A lóvizsgálat** ez évben a következőleg lesz megtartva: Január 28-án az I és II-ik tized 29-én a III és IV-ik tizedbeliek. A szőlő- és tanyabeliek a Farkas vendéglő udvarára kötelesek vezetni lovaikat.

— **Selyemtenyésztés az Alföldön.** A végből, hogy a delvidéken oly szépen terjedő selyemtenyésztés az Alföldön is meg legyen honosítható, Csabán állami selyemtenyésztő-telepet fognak építeni és pedig már ennek az évnek folyamán. A telepen lesz selyemgubó raktár, fojtó-kemence, petekészítő és gubóbeváltó helyiség és minden szükséges felszerelés. Az építkezés költsége 40,000 forint lesz.

— **Uj obsit.** A honvédelmi miniszter új elbocsátó levelet rajzoltatott s a jövő év obsitosai már ilyet kapnak katonai kötelezettségük teljesítése után emlékül. Az új elbocsátó levél sokkal esinosabb, mint a régi s valóban művészi kivitelű. K i m n a c h László festőművész rajzolta.

— **Sertéj járvány.** Gaál János décsi pusztáján a sertésvesz veszélyes mérvben fellépett.

— **A Szegedi Falb.** A „Szegedi Napló“ e hónap első felében levelet kapok, amelynek írója azt tudatta a szerkesztőséggel, hogy január 18 és 19-ike között az enyhe időjárás egyszerre megváltozik. A hideg beáll, a fagy vígábot mutogatta magát s minden aggodalom megszűnik a tekintetben, hogy a jégvermek üresen maradnak. A szegedi Falb jóslata, amint azt mindenki tudhatja, beteljesült s így némileg különbözik az igazi Falbtól. Hogy pedig sikerrel járt el e az újabb kísérletre bátorított s így történt, hogy újabb jóslattal állt elő, a következőket írta: „A hideg idő számításaim mutatta időlen beállt, amennyiben én e hó 18-án körüljelenem és a maximumképen 18-ikát jelölve meg. E hó 25-ike idővátozásai csomópont, vagyis olyan, amikor időjárás változás áll be a bolgók földünkhoz való álasaik következtében. Ezen időváltozás lehet ellenkezője a meglévő időjárásnak, de lehet annak fokozása is, amit azért jegyzek meg hogy az időjárás itt említett változásai ily értelemben vendők. Az időjárás tehát f. hó 25-ike vagy 24 órával a körül változást szenved, de a jelenlegi általam tehető megfigyelések s így a kellő adatok elégtelensége következtében annak jellege és minemősége pontosan ki nem számítható, ha azonban 25-ikén hidegfokozódás lesz az időváltozás minemősége, ugy az egészen február 1-ig eltart, amely nap ismét egy csomópontja lesz az időváltozásnak és pedig egy igen erős hatású, de ennek jellegére is csak a 25-iki időváltozás alkalmával lehet következtetni. A Mars földünkközi állása és a uapfoltok megjelenése következtében igen változatos és pedig abnormális, mintegy egymással jellegre küszködő időjárásunk lesz ezen évben.“

— **Százéves „ifju“ házaspár.** A házasságok krónikájában talán páratlanul álló esetről adnak hírt az amerikai lapok. William Sexton, a kit közönségesen Billy apónak hívtak, 103 éves korában Rockhouseban, Kentucky államban ottár elé vezette ifjúkori barátját, a 101 éves Mrs. William Craftot. A menyasszony fekete selyem ruhába jött a templomba, kezében nagy virágcsokrot tartott. Körülbelül ezren voltak ott a szertartáson a rokonok és ismerősök közül. Sexton előbbi feleségét három hónappal azelőtt vesztette el s néhány nappal rá meghalt a Craftné férje is. Ugy beszéltek, hogy a százévesek családjuk rábeszélésére keltek egybe. A szertartás után az „ifju“ házaspár kissé körülkoesikázott a városban, aztán pedig házukba tértek. Érdekes, hogy a kocsi Sexton 83 évvel ezelőtt készítette, a ház pedig 96 évvel ezelőtt épült.

— **Báli legyező occasió.** 10,000 fautasie és toll legyező árusítatik 80 kr.-tól feljebb Spitzer Samu legyező és ernyő gyári raktárában Budapest, Bécsi utca 2.

— **Szerencsétlen év.** Azok a tisztelt polgártársaink, kik balsejtelemmel gondolnak a szerencsétlen pénteki napra, méltó megdöbbenéssel tekinthetnek a jelen év elé. — Ez az év ugyanis nemcsak hogy pénteki napon kezdődött, de pénteki napon is fog végződni. Azonfelül is — eltakintva a nagypéntektől — számos nevezet napunk, mint a József nap, István király napja s több más, mind pénteki napra fognak esni.

— **A gőzgépközlekedés és kazánfűtők** vizsgálata, a Mik es Gyula kir. főmér.ök és államépítészeti hivatal főnök elnöke alatt Szegeden szervezett bizottsága által, 1897 évi január hó 30-án délután 3 órákor kezdve, a magyar államvasut szegedi szivattyu telepen fog megtartatni; miről az érdekeltek azon figyelmeztetéssel értesítettek, hogy a vizsga letételére vonatkozó kérelmeket s felszerelt kérvényeiket a fent megnevezett bizottsági elnöknel (Szeged postapostota) kell megelőzőleg s legkésőbb a kitűzött nap délelőtt 11 órájáig benyújtaniok, vagy beküldeniök.

— **Báli saison.** Hogy érdekes chic-es újdonságokban milyen gazdag idei bál saison, látható Girardi József elismert legsorangu confectio- és divatár-üzletében (Budapest, koronaherceg utca 1) hol különösen leányoknak igazán szép könnyű báli ruhák illuszió- és gazeból, ugyszintén remek nehezebb toilették lady patronesseknek, olcsó áron készülnek. A Girardi cég megszerezte a legszebb párisi modelleket, báli belépőket; az előkelő világ a kiválóan izléses, gyönyörű minták nyomán számos megrendelést tett.

— **Valami a jeggyűrűről.** A jeggyűrűt a jobbkez negyedik ujan hordjuk, a mit egy latin tudós következőleg magyaráz: Eleinte mindkét kézen viseltek gyűrűt válogatás nélkül, de amikor elkezdtek a gyűrűket drága faragott kövekkel ékesíteni, már csak a jobb kézen hordták. És kimelethől választották ép a negyedik ujjat, mert a nagyjj túlságosan el van foglalva, a mutató ujj védtelenül áll a kisujjal együtt s a hüvelyk ujj túlságosan nagy, a középujj pedig, mely mindkét oldalról védve van, legalkalmasabb a gyűrűviselésre és sohasem áll védtelenül, mivel a védőujjak minden mozdulatát kísérik.

— **A legszebb újság.** Az Ország-Világnak ez évi 3-ik számát most kaptuk meg. Tele van szép képekkel, jó versekkel, érdekes novellákkal irtak ebbe a számba: E. Kovács Gyula, Colonel (egy kiváló írónk) a ki ezan a néven írja ezentul az Ország-Világ számára szellemes héti tárcaírt) Krudy Gyula, Margit Valér, Bárány Malcanes Béla, Váradi Antal, Dr. Falk Zsigmond, Alap Dezső stb. Képei legszebbek az egész magyar hazában. Az Ország-Világ előfizetési ára negyedévre 2 forint. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest V. Hold u. 7. sz.)

— **Gazemberek albuma.** A fővárosi államrendőrség feje, Rudnay Béla budapesti rendőrkapitány köriratban arról értesíti előjáróságunkat, hogy egy általa összeállított igen érdekes album fényképmásolatát, az összeállítási költségen, 13 forintért hajlandó egy példányban rendőrségünknek is átengedni. A gazemberek ez érdekes arcképgyűjteménye 730 rovtól életül egyén arcképmásolatát tartalmazza, a társadalom e kilököttjeit szakmák szerint csoportosítva, s így kétségtelen, hogy körözések alkalmával rendőrségünk is jó hasznát látná ez albumnak.

— **Alumínium pénzék.** A philadelphiai pénzverőműhelyben most alumíniummal tesznek kísérleteket, hogy mennyiben volna alkalmas ez a modern fém a réz- és nikkelpénzek helyettesítésére. Az alumínium, írja egy new-yorki kereskedelmi szaklap, helyely könnyű- és így súlya által, ha zsebben keresgéljük az aprópénzt,

könnyen meglehetne a nehezebb pénzeketől különböz tetni. Ez sok tévedésnek elejét venné, mert a pusztá tapintásra, sőtétben sem lehetne az alumíniumot más értékesebb fémmel összetéveszteni. A philadelphiai pénzverde kipróbálja az alumíniumot rézzel és nikkellel keverve is és kísérletei eredményét még e télen a kongresszus elé terjeszti.

— **A szarvasi iparok** e hó 31-én tartandó báljára felhívjuk a nagy közönség figyelmét. A szokatlan érdeklődés után itélve e bál rendkívül látogatott leend és a rendezőség a maga részéről el is követ mindent, hogy ennek sikeret biztosítsa.

— **Királynénk korfui kastélya,** a milliókat érő remek épület eladó. Állítólag a német császári pár fogja megvásárolni, kik azután a görög trónörökösnek fogják ajándékozni.

— **Rablás, mindenütt csak rablás** ezen a télen — hiába az ember folyton vágyakozik mások vagyonára, másnak kincsére. Ha szép szerével nem jut hozzá, hát lop. — A pénz, a kincs mozgatja a világot — különösen, a szellemi kincs. Egy ilyen szellemi kincstár a „Képes Családi Lapok“ című képes szépirodalmi hetilap — mely kitűnő cikkeknek valóságos tárháza, — mit előfizetőinek fényes gárdája eléggé bizonyít. Felhívjuk az olvasóközönség figyelmét e kitűnő kiállítású lapra, mely valóban megérdemli, hogy a közönség pártolja. Multja, mely 18 éves már — jelenje, melyben minden igényt kielégít elég biztosíték, hogy a jövőre is mindig kedves és türelmetlenül várt vendége lesz a magyar szalonoknak. Mutatványszámot ingyen és bementve küld a kiadóhivatal Budapest, Váci-körút 42 szám.

— **Az idei nagy hadgyakorlatok.** melyeken a király és a német császár is jelen lesz, Kassán és környékén fognak megtartatni.

— **A dohány és szivar nagytőzsdék** beszűntetése. A pénzügyminiszterium az eddigi magánfelek által birt és kezelt nagydohány és szivar tőzsdéket beszűntetni szándékozik és a dohány és szivarnak nagyban való elárusítását állami hivatalnokokkal fogja eszközöztetni.

— **A fűző nem divatos!** Párisban nagy reform készül a divat terén. Az utcán napról-napra több ugynevezett bluzos, vagy bébé-toilettel találkozunk az ember. Ez a ruha a vállon tesethez álló, az ujjak nem nagyon bővekek s már egyáltalában nem hasonlítanak a régi puff-ujjakhoz. A vállaktól kezdve lefele redők vannak a bokáig, azonban ezek egymásra fekszenek és csak lent képeznek fodrokat. A ruha tudniillik félig-meddig testhez álló és a derékban kissé be van szabva és lent valamivel bővebb. Tulajdonképeni derék nincs s így ennek föltétele, a fűző is elmarad, vagy legalább is szükségtelen. Az uszály ismét divatba jön, de nem az utcaiz, hanem a szalon-öltözeteknél.

— **Szives megtekintés végett.** Régi könyvkereskedői szokás, hogy ujonan megjelent könyveket „szives megtekintés végett“ küldenek szét. Ebből már nem egyszer támadt differenzia a küldő és a címzett között, aki a könyvet egyszerűen megtartotta, a nélkül, hogy árát megküldte volna. Hasonlóképen tett a többi közt egy keletnémetországi városkában egy ács-mester s ezért a bíróság aztán elítélte a könyv megfizetésére, mert a könyvet vissza kellett volna küldenie. Másnap aztán négy izmos legény több-mázsás gerendával állított be a könyvkereskedő boltjába s mielőtt a kereskedő bámulatából fölocsudott volna a gerendát ledobták a padlóra s eltávoztak. A gerendára ez volt írva: „szives megtekintés végett.“

— **Az ezeréves Magyarország és a milleniumi kiállítás** című díszmű II. kötetének két utolsó füzete teljesen befejezést nyert e rendkívül hézagpótló mű, mely több mint 800 remek kivitelű képekben bemutatta Magyarország legszebb vidékeit, műemlékeit s az Ezerév örökkeletlen ünnepeit. A most megjelent 17. és 18. füzete egy része a Vaskapu megnyitásának jelentőségű mozzanatait hozza a legkitűnőbb felvételekben. A magyar erő, a magyar kézmű, a magyar elme diadala e vízi ut megnyitása s ez méltó büszkeséggel töltheti felséges Urunk szívét látva hit népe dicsőségét. A füzetek többi képei a hét ezredévi emlékek, amely Magyarország ezeréves fennállásának büszke hirtetője: a pusztaszeri, a zimonyi, a brassói, a zborhegyi, a dévényi és a munkácsi emlékművek. A hazai fürdők közül Rajecz fürdő, Balaton-Füred, és Herkules fürdő kiválóan sikerült képei találhatók. Történeti nevezetességű képei Sikló vára, mely daczára, hogy a VII. században épült, még ma is kitűnő karban van. Az orsovai korona kápolna, melynek helyén 1849-ben midőn Kossuth és társai török földre léptek elásták a koronát s a koronázási jelvényeket tartalmazó vasládát. Az új Ferencz József hidról két sikerült képet találunk. Végül még Ada-Kalehről találunk három kiválóan sikerült reprodukciót s ezzel befejezhetjük e füzetekről hozott ösmertetésünket. Ezen most már teljes két díszes kötet megszerzését nem ajánlhatjuk eléggé olvasóinknak. Mind a két kötet díszkötésben ára 10 forint s egyik a legszebb alkalmi ajándékoknak. Füzetenként is kapható 40 krajczárért. Kapható minden budapesti és vidéki könyvkereskedésben; megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest, Teréz-körút 38., félelelet (Kunusy Vilmos és Fia műintézetében.)

CSARNOK.

Bizonyítékok elégtelensége miatt.

Komor arccal lépett az ügyvéd a szobába, hol türelmetlenül várta jegyese, az a bájos özvegy, kit ékesszólásával meghódított, mikor megnyerte egyik kétségbeesett pörét.

— Elítélték? kérdezte Hariszné.

— Felmentették, válaszolt a fiatal ember, még mindig komor arczkifejezéssel.

— Hogy örülök ennek. Igaz, hogy az ön remek beszéde után az esküdtek nem is lehettek másképp. Honnan is szedte elő azt a sok bizonyítékot? Mert tudja, míg maga nem mutatta ki oly fényesen a vádlott nő ártatlanságát, én nem voltam olyan bizonyos benne, — kételkedtem.

— Sose lehetünk bizonyosak semmiben, jegyezte meg dr. Varga kedvetlenül.

— Igen, míg olyan ügyes ember, mint ön, be nem bizonyítja. Az ön beszéde a bíró lelkiismerete felől valóban nagyszerű volt. Meg is bántam pillanatnyi kéte-lyeimet.

— Mért nem maradt ott, míg kimondták az íté-letet?

— Nem bírtam megállni azt a szörnyű bizonyta-lauságot. Hát még a szegény vádlottnő.

— Nos ő már tulesett rajta.

— Ah, ugy örülök, s ön?

— Óh, én is, de beszéljünk másról.

— De hát nem örül annak a gondolatnak, hogy azt a szegény, szép, ártatlan nőt megmentette a halál-tól, a bitófától? Hát magok ügyvédek az igazságot semmibe veszik?

— Én azt hiszem, hogy igen.

— Ön fáradtnak, rossz kedvűnek látszik. Tán zongorázzak? Ez csillapítani fogja, mert nyugalomra van szüksége.

— Nyugalom, édes nyugalom már, ha csak köze-lében lehetek. Ön olyan jó, hogy mellette minden rossz még rosszabbnak tűnik fel.

— De mi lehetne rossz, édesem, kérdezte a nő-völégényét, ki daczára elért sikerének oly kedvetlen-nek látszott. Mi baja?

— Semmi.

— Igazán? — Egy hirtelen eszme villant fel Ha-riszné agyában. — Ön csak nem hiszi, ön csak nem hiszi, hogy az a nő — bűnös volt?

— Én nem tudom, mondta Varga szomorúan.

— De hisz ön bebizonyította, hogy nem ő vette azt a mérget.

— Nem is vette. Ott volt már az íróasztalban. De ő használhatta.

De hogy akadhatott rá a nászjében, alig hogy haza érkeztek? És miképpen tudhatta, hogy micsoda ez a por?

— Ha csak előzetesen nem birt róla tudomással.

— De hisz ön kimutata, hogy az mérget el volt rejtve egy titkos fiókban. Hiszen evvel győzött meg mindenkit.

— Igazán?

— Hát a vádlottúó önnök talán bevallotta, hogy ő tettes?

— Dehogyl!

Kinos szünet állt be a jegyesek közt, Hariszné visszagondolt a tárgyalás menetére, s lassan-lassan ellu-zódott az ügyvédtől. Hirtelen kérdezett:

— Emil, maga már ismerte ezt a nőt a tárgyalás előtt?

— Ismertem felelte Varga, míg arczát kezébe temette.

— Még akkor, mikor engem nem ismert?

— Nem láttam, mióta jegyesek vagyunk.

— Dehát eljegyzésünk előtt igen. Találkoztam vele és velem is. És beszélt nekem szerelemről és ostro-molta szívemet? Feleljen hát!

— Nem szakíthattam egyszerre. Véget vettem a viszonyunknak, míhelyt módomban állt.

— De én szakíthatok azonnal. Nekem módomban áll... és meg is teszem.

Varga nem szólt semmit. Csak ült a kereveten és bámult maga elé. Hariszné holtalovány lett, hosszú szünet után megszólalt.

— Arra kérem, doktor ur, hagyjon el. Nem kell félnie, hogy büntársának majd nyakára küldöm a rend-őrséget.

— Az ügyvéd felugrott.

— Irma! Az égre kérem... ön nem gondolhat

felőlem olyat. Legalább hat hónapig nem láttam, mielőtt ez a dolog megtörtént. Különben is, ami köztünk történt, csak amolyan „flirt“-féle volt. Én nem törődtem sokat vele, ő sem én velem. Én némileg lehangolt ke-délyállapotban voltam. ő meg...

— Kérnem ne mondja tovább, nem érdekel. A lelkiismeretlen ügyvéd meg a gyilkosnő nagyon jól ille-tek egymáshoz.

— De ő nem volt rossz nő, Irma! valóban nem; ő olyan nagylelkűnek mutatkozott, mikor önről szóltam neki.

— Ugy hát neki köszönhettem azt a gyönyörűsége-s völégényemet, az ideáloimat.

— Az égre kérem, halgasson meg. Ő azt mondta akkor, hogy szívesen lemond rólam, mert ő is tudta, hogy mi a szerelem. És akkor mesélte nekem, hogy ez az ember, — a későbbi férje — hogy tette tönkre előbbi völégényét, ki aztán megülte magát, avval a méreggel, — mit ott tartott...

— A titkos fiókban.

— Igen, az íróasztalban mit a férje megvett akkor mikor áldozata minden holniját elárvereztetette. — Ő akkor azt mondta, hogy ha egy kanál vízben megfojt-hatná, megtenné. Nekünk pedig sok boldogságot kívánt frigyünkhez. És én már eddig is olyan boldog voltam.

Hariszné némáa állt. Már azt akarta mondani, hogy ő is boldog volt, de visszaszorította a szavakat. Doktor Varga folytatta:

— Hat hónappal később volt az esküvője avval, ki völégényét a halálba kergette. És a nászjében...

— Meghalt...

— Igen. S ő engem kért fel védőnek. S én nem utasíthattam vissza, megszántam szegényt. Iparkodtam kimutatni a bizonyítékok elégtelenségét. I-ten boe-sáson meg nekünk. Most tudja az igazságot. Boe-sáson meg és ha már nem akar szenvedni — az ügyvéd ka-lapját vette és az ajtó felé küzeledett — éljen boldo-gul...

— Emil!

— Irma! életem! kedvesem! az ügyvéd karjaiba zárta a zokogó nőt, ki könyei közt reá mosolygott:

— De mindent elmondott? mindent?

Igen, szavamra mondom, nincsenek ugyan bizonyítékaim...

— Felmentem önt, a bizonyítékok elégtelensége alapján.

A szerkesztésért felelős: SÁMUEL ADOLF.

HIRDETÉSEK.

Ekegyártásra külön szakosztály.

Első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat

Gőzeséplőink

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak

Magyarország legnagyobb és egyedüli

gazdasági gépgyára

mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes

gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel és szakbavágó felvilágosítás-sal díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hoz-zánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

C z i m:

Első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat
BUDAPESTEN.

Különlegességek borkészítési gépekben,

Czímre ügyelni tessék.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvétetnek

A „SZARVAS ÉS VIDÉKE“ szerkesztőségében.

Beliczei-ut 11. szám.

József főherceg ő csász. és kir. udv. szállítója
Fülöp szász Coburg-Gotha herceg ő kir. fensége szállítója.

Sürgőnyezim: **Gottshlig Budapest.**

Telefon 57-86.

GOTTSHLIG

Tea-, rum- és cognac
nagykereskedő

AGOSTON

BUDAPEST

Központi iroda IV. Váci-utca 4. sz.

RAKTARAK:

IV., Váci-utca 6 szám.

VI., Andrási-ut 23 sz.

„a Mandarinhoz“

„Hong-Cong Városához“

a Városháza-tér mellett

a kir. opera átellenében.

V., Egyetem-tér, Egyetem-utca sarkán, a „Japán nőhöz“

Kiviteli pinczék:

X. Kőbánya, Fűzér-utca 9. sz.

Bizományi raktar Szarvason:

Kmetz Mihály urnál

Közvetlen behozatalu valódi chinai és orosz karaván-teák, Jamaica-, Brazília, és Cuba rumok, francia cognacok, likörök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és pulszekokban, eredeti árak mellett.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

